

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 02.04.2019
Vår ref.: 201604975-11
Arkiv: 312 / 236.Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Erik Roland

NVEs innstilling til søknad om justert manøvreringsreglement pga. flytting av målestasjon i Kongsfjordelv i Berlevåg kommune i Finnmark

NVE har mottatt søknad fra Pasvik Kraft AS om justering av post 2 i manøvreringsreglementet i tillatelse til erverv av bruksrett og fortsatt regulering av Kongsfjordvassdraget gitt ved kongelig resolusjon av 04.03.1994. Justeringen innebærer å flytte målestedet for å få en bedre kontroll av minstevannføringen, men det blir ingen endring i vannslippet. NVE ser at også post 11 i vilkårene må endres til ny målestasjon. Vi anbefaler Olje- og energidepartementet å oppdatere reglement og vilkår i tillatelsen.

Bakgrunn

Pasvik Kraft AS fikk tillatelse til erverv av bruksrett og fortsatt regulering av Kongsfjordvassdraget mv. meddelt ved kongelig resolusjon 04.03.1994. Ifølge manøvreringsreglement (post 2) og vilkår (post 11) skal det slippes minstevannføring. NVE ga pålegg om hydrologiske undersøkelser av 22.02.2002 (NVE sak 200104163-8), for å kontrollere at slipp av minstevannføringer overholdes.

Målestasjonen 2546-0 Kongsfjordfoss ble pålagt drevet av Pasvik Kraft AS fra 2002. Den har siden endret navn til 236.1 Kongsfjordfoss. Da pålegget ble gitt, var man allerede klar over at stasjonen ikke ga tilstrekkelig kvalitet på måledataene. Derfor ble det samtidig gitt pålegg om å opprette målestasjonen 236.8 Kongsfjordelv 1,7 km lenger oppstrøms for å erstatte 236.1 Kongsfjordfoss etter 5 års parallell drift. Dette vil gi en bedre kontroll av minstevannføringen som skal slippes. En slik endring gjør at tekst i manøvreringsreglement og vilkår må justeres. Det innebærer ingen materiell endring i konsesjon eller reglement.

Søknaden

Selskapet har sendt søknad datert 13.12.2018, om å få endret manøvreringsreglementet knyttet til konsesjon. Vi gjengir fra søknaden:

Pasvik Kraft AS (heretter kalt PK) er et datterselskap eiet av Varanger Kraft AS. PK eier Kongsfjord kraftstasjon som ligger øverst i det regulerte Kongsfjordvassdraget.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Søknaden gjelder endring av manøvreringsreglementet i konsesjon til erverv av bruksrett og fortsatt regulering av Kongsfjordvassdraget mv. meddelt ved Kongelig resolusjon 04.03.1994. Kongsfjordvassdraget ligger i Finnmark fylke og i Berlevåg kommune.

Vi søker med dette å endre manøvreringsreglementet slik at gjeldene målepunkt 236.1 Kongsfjordfoss (tidligere navngitt 2546-0 Kongsfjordfoss) blir overført til målepunkt 236.8 Kongsfjordelv. Nye, justerte minstevannføringsverdier må også endres.

Oversikt over vassdraget:

Kongsfjordelvas originale løp er fra nordre del av Gednje (vann på Kongsfjordfjellet) og renner ut i Kongsfjorden. Utbyggingen til vassdraget er en liten dam som demmer opp dette originale løpet og leder vannet gjennom tunnel til Store Buevann via Lille Buevann og deretter via en tunnel til Kongsfjord kraftverk.

Vannet fra kraftverket renner først ut i Buetjern som fungerer som en buffer i regulariteten før vannet renner ut i Kongsfjord elv ca. 8 km ned i elva.

Kort om saken:

Punkt 2 i manøvreringsreglementet angir at det om nødvendig skal «avgis vann slik at avløpet ved NVEs vannmerke 2546-0 Kongsfjordfoss ikke underskrider 2,5 m³/s i tiden 15. - 30.04, 3 m³/s i tiden 01.05. - 31.08, 2 m³/s i tiden 01.09. - 31.10 og 1 m³/s i den øvrige tid.»

Det viste seg at her angitt målepunkt 236.1 Kongsfjordfoss ikke gav tilstrekkelig kvalitet på måledataene. Derfor ble det samtidig gitt pålegg om å opprette målestasjonen 236.8 Kongsfjordelv 1,7 km lenger oppstrøms. Denne skulle erstatte 236.1 Kongsfjordfoss etter 5 års parallell drift.

Stasjonene er drevet parallelt siden 2009. I løpet av perioden har det blitt enda tydeligere at den konsesjonspålagte målestasjonen ikke er egnet til å kontrollere at minstevannføringspålegget overholdes. Derfor bør minstevannføringa i framtida måles ved 236.8 Kongsfjordelv.

Nye minstevannføringsverdier må også endres i manøvreringsreglementet:

Gjeldende verdier:

Kongsfjordfoss skal ikke underskride 2,5 m³/s i tiden 15. - 30.04, 3 m³/s i tiden 01.05. - 31.08, 2 m³/s i tiden 01.09. - 31.10 og 1 m³/s i den øvrige tid.

Nye justerte verdier etter NVEs anbefaling;

2,2 m³/s i tiden 15. - 30.04, 2,6 m³/s i tiden 01.05. - 31.08, 1,8 m³/s i tiden 01.09. - 31.10 og 0,9 m³/s i den øvrige tid.

Opprinnelig beregningsunderlag for nye minstevannføringsverdier er beregnet av Morten Due ved NVE og vil bli ettersendt denne søknaden når vi får dem tilsendt oss.

Behandling/høring

NVE har sendt saken på begrenset høring til lokale og regionale myndigheter. Innkomne høringsuttalelse er oppsummert nedenfor:

Fylkesmannen i Troms og Finnmark opplyser at Kongsfjordelva er nasjonalt laksevassdrag der laksen har fått spesielt vern. Høringsbrevet fra NVE inneholder ikke vurderinger av hva endringene vil bety for

laksen. NVE bes avklare med Miljødirektoratet om forslaget til endring av manøvreringsreglementet har betydning for laksen før det fremmes for Kongen.

Norske lakseelver uttaler at det kanskje er begrenset interesse for en slik sak. Beregning av spesifikk avrenning og restfelt for ny målestasjon er «rett fram».

NVEs vurdering

Kontroll av minstevannføring er knyttet til målestasjon *236.1 Kongsfjordfoss* (tidligere *2546-0 Kongsfjordfoss*). Målestasjonen har vært utfordrende å drifte og har ikke gitt tilfredsstillende datakvalitet. Den nye målestasjonen, *236.8 Kongsfjordelv*, har vært i drift fra 2009 og vist seg å levere data av langt bedre kvalitet enn den gamle stasjonen. I påvente av sammenligningsdata ble det på forespørsel fra Pasvik Kraft AS i 2010 utført en beregning av NVE av det uregulerte tilsiget mellom de to målestasjonene slik at den nye stasjonen kunne tas i bruk for dokumentasjon av minstevannføringen. Det ble understreket at vannføringstallene måtte anses som midlertidige inntil en formell avklaring av flyttingen ble godkjent.

Driftsproblemene ved den gamle stasjonen har vært såpass store at det ikke har vært mulig å fremskaffe sammenlignbare data med tilstrekkelig kvalitet og varighet. I stedet er det gjort en ny beregning tilsvarende den opprinnelige, men nå med grunnlagsdata fra *237.1 Båtsfjord* oppdatert til 2017 (NVE 201604975-5). Dette er gjort for å avdekke om dataene fra de siste årene, samt nyere vannføringsmålinger, ville ha noen påvirkning på beregningene. Tallene for periodene 1980 - 2009 og 1980 - 2017 viser små forskjeller, men det kan ses en svak tendens til økt avrenning i mai og redusert avrenning i juni, juli og august.

NVE presiserer at flytting av målested for kontroll av minstevannføring ikke medfører noen endringer i vannslipp og konsekvenser for Kongsfjordvassdraget som er et nasjonalt laksevassdrag. Det blir kun en oppdatering av vilkår og manøvreringsreglement som gjenspeiler den faktiske situasjonen i dag.

Målestasjon for kontroll av minstevannføring er nevnt i post 11 i vilkårene for konsesjonen:

11. (Sikring av minstevannføring)

Konsesjonæren plikter å etablere en forbislippingsanordning i Kongsfjord kraftverk som sikrer at det til enhver tid opprettholdes de minstevannføringer ved NVEs vannmerke 2546-0 som blir fastsatt i manøvreringsreglementet. Tørrlegging av kraftverkets rørgate kan derfor - utenom vis major - bare skje når magasinet i Gednjevattn er fullt, slik at tilsvarende vannføringer kan opprettholdes ved slipping fra Gednedammen gjennom tapperør e.l. med tilstrekkelig kapasitet.

NVE foreslår at NVEs vannmerke *2546-0* erstattes med *236.8 Kongsfjordelv* slik at det blir samsvar mellom nye versjoner av manøvreringsreglement og vilkår.

Målestasjon for kontroll av minstevannføring er nevnt i post 2 i manøvreringsreglementet i tillatelsen:

Det skal om nødvendig avgis vann slik at avløpet ved NVEs vannmerke 2546-0 Kongsfjordfoss ikke underskrider 2,5 m³/s i tiden 15. - 30.04, 3 m³/s i tiden 01.05. - 31.08, 2 m³/s i tiden 01.09. - 31.10 og 1 m³/s i den øvrige tid.

NVE foreslår at NVEs vannmerke *2546-0 Kongsfjordfoss* erstattes i teksten med *236.8 Kongsfjordelv* slik at det blir samsvar mellom nye versjoner av manøvreringsreglement og vilkår. Videre foreslår vi at minstevannføringene som skal kontrolleres på det nye målestedet, endres i samsvar med beregningene som NVE har gjort i notatet (NVE 201604975-5) til Pasvik Kraft AS. Vi foreslår at de foreløpige vannføringsverdiene som Pasvik Kraft AS har brukt og omsøkt ved *236.8 Kongsfjordelv*, blir videreført. Vårt forslag til justert tekst i post 2 i reglementet blir da:

Det skal om nødvendig avgis vann slik at avløpet ved 236.8 Kongsfjordelva ikke underskrider 2,2 m³/s i tiden 15. - 30.04, 2,6 m³/s i tiden 01.05. - 31.08, 1,8 m³/s i tiden 01.09. - 31.10 og 0,9 m³/s i den øvrige tid.

Konklusjon

NVE har mottatt søknad fra Pasvik Kraft AS om justering av post 2 i manøvreringsreglementet i tillatelse til erverv av bruksrett og fortsatt regulering av Kongsfjordvassdraget gitt ved kongelig resolusjon av 04.03.1994. Justeringen innebærer å flytte målestedet for å få en bedre kontroll av minstevannføringen, men det blir ingen endring i vannslippet. NVE ser at også navnsetting på målestasjon i post 11 i vilkårene må endres til navn på ny målestasjon for å få samsvar mellom vilkår og reglement. Vi anbefaler Olje- og energidepartementet å oppdatere reglement og vilkår i tillatelsen.

Øvrig forhold

Ved Olje- og energidepartementets samtykke 8. februar 2001 fikk Varanger Kraft AS endret konsesjonen til å gjelde på ubegrenset tid. I den forbindelse ble vilkårenes post 1 endret, uten at dette er tatt inn i noe nytt trykt vilkårssett så vidt vi kan se. Vi har derfor oppdatert også vilkårenes post 1 i henhold til ordlyden i departementets samtykke, uten at dette har vært forelagt noen parter i forkant.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Forslag til endret vilkårssett, der post 1 og 11 er endret

Forslag til endret reglement der post 2 er endret

Kopi til:

Berlevåg kommune
Finnmark fylkeskommune
FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK
Norske Lakseelver
PASVIK KRAFT AS